

Slovensko dobieha deficit v rozvoji PPP projektov

Author: SF / Zuzana Kmecová | Published: 25.03.2010

Pribudnú už nielen kilometre diaľnic

Ako uviedla hneď v úvode výkonná riaditeľka Asociácie PPP Irma Chmelová, Slovensko má prvé skúsenosti - v prípravách a realizácii sú 3 diaľničné PPP balíky, oficiálne spustený bol aj prvý koncesný projekt R1 a aktuálne sa pripravujú ďalšie 2 balíky, ktoré sa týkajú diaľnice D1.

Z plánovaných PPP projektov menovala spoločný mediálny komplex pre STV a SRo, revitalizáciu železničných staníc v Bratislave, Prievidzi, Trenčíne a Žiline, administratívne a kreatívne centrum Košického samosprávneho kraja, Integrovaný dopravný systém Mesta Košice, Kultúrne a spoločenské centrum TSK - kaštieľ Voderady, Fakultnú nemocnicu s poliklinikou Rázsochy v Bratislave. Ďalšie zámery sa týkajú riešení komplexných komunálnych služieb v Liptovskom Mikuláši, spoločného sídla ministerstiev, obchvatu Bratislavy (D4), parkovacích domov a domov seniorov.

Ako Chmelová podotkla, na niektorých miestach sa často mylne interpretuje, čo je a čo nie je PPP projekt. „V navrhovaných PPP projektoch musí ísť o také rozdelenie rizík medzi verejným a súkromným partnerom, ktoré vyžaduje definícia PPP projektov,“ dodala záverom.

Už žiadne legislatívne bariéry

Slovenské legislatívne prostredie neupravuje problematiku PPP osobitným zákonom, ukazuje sa však, že to nie je zásadnou nevýhodou v porovnaní s ostatnými krajinami. Michal Gajdzica z Ministerstva financií SR vyzdvihol fakt, že až do roku 2013 môže ministerstvo podporiť viacero projektových zámerov prostredníctvom OP Technická pomoc. Podpora spočíva v tvorbe metodických dokumentov, posúdení, výbere a rozhodnutí o podpore projektového zámeru, vzdelávaní kľúčových osôb zadávateľa, jeho usmerňovaní a konzultáciách, v obstaraní poradcu na vypracovanie štúdie realizovateľnosti a úhrade 100 % nákladov.

Z hľadiska platnej legislatívy je problematika PPP ošetrená zákonom č. 25/2006 Z. z. o verejnom obstarávaní, ktorý o.i. špeciálne upravuje koncesiu na stavebné práce. V súvislosti s možnými dopadmi na dlh verejnej správy sú pravidlá pri jej uzatváraní sformulované v zákone o rozpočtových pravidlách verejnej správy a v zákone o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy. „Aktuálne ministerstvo spracováva komplexnú analýzu legislatívneho prostredia, na základe ktorej prebehne postupne zmena legislatívy tak, aby sa PPP projektom nekládli zbytočné prekážky. Rovnako bude slovenská právna úprava konfrontovaná s úpravami vybraných členských štátov EÚ,“ dodal Gajdzica.

„Vynovený“ zákon o verejnom obstarávaní

Lubica Páleníková z advokátskej kancelárie Wolf Theiss poukázala na už aktuálnu novelu zákona o verejnom obstarávaní, ktorý prináša nový inštitút - koncesiu na služby. Ide o zákazku rovnakého typu, ako je zákazka na poskytnutie služieb s tým rozdielom, že protiplnením za služby, ktoré sa majú poskytnúť, je len právo využívať poskytované služby na dohodnutý čas, prípadne spojené s peňažným plnením.

Využitie koncesie na služby v praxi Páleníková vidí v poskytnutí dopravných alebo záchranných služieb, prevádzke nemocníc, v zbere, odvoze a nakladaní s komunálnym odpadom či v prevádzke vojenských zariadení, parkovacích domov, letísk, športových hál alebo elektrární. V súvislosti s finančnými limitmi je nadlimitná zákazka vtedy, ak jej predpokladaná hodnota sa rovná alebo je vyššia ako 4 845 000 eur v prípade, že ide o zákazku na uskutočnenie stavebných prác.

Dodržanie právnych ustanovení o verejnom obstarávaní je podľa Páleníkovej často vnímané ako prekážka, no na druhej strane je to dôležité pre právnu istotu. Z praktických realizácií menovala systém elektronického mýta v Česku a Rakúsku, čističku odpadových vôd v Turnove, tri futbalové štadióny v chorvátskom Záhrebe, tepelnú elektrárňu v maďarskej Visonte a diaľnicu A5 v Rakúsku.

Cestu si nájdem alebo vytvorím (Hannibal)

Týmto mottom vstúpil do diskusie riaditeľ pre projektovanie PPP projektu D1 Ľudovít Nad', ktorý priblížil prvý balík. Predmetom koncesie je projektovanie, výstavba, financovanie, prevádzkovanie a údržba 5 úsekov diaľnice D1 na strednom a východnom Slovensku. V 1. balíku sú zahrnuté úseky diaľnice D1 Dubná skala - Turany, Turany - Hubová, Hubová - Ivachnová, Jánovce - Jablonov a Fričovce - Svinia. Členmi víťazného konzorcia Slovenské diaľnice sú Bouygues Travaux Publics SA, Colas SA, Doprastav, Intertoll-Europe ZRt., Mota-Engil, SGPS, SA a Váhostav - SK. Celková dĺžka trvania PPP projektu je 32 rokov s predpokladaným trvaním výstavby 2 až 3,25 roka a dobou prevádzky 30 rokov.

K aktuálnemu stavu projektu Nad' upresnil, že finančné uzatvorenie bude ukončené koncom apríla 2010. Momentálne prebiehajú tzv. predstihové práce, ktoré zahŕňajú konzultačné a projektové služby a stavebné práce vo dvoch fázach.

Kvalita prípravy a realizmus v očakávaniach

„To, či sú PPP projekty ekonomicky efektívne, môže potvrdiť alebo vyvrátiť len dlhoročné využívanie diela, tento spôsob však prináša významné efekty a benefity vo verejných službách,“ tvrdí Igor Snopek, projektový riaditeľ pre strednú a východnú Európu spoločnosti Skanska Infrastructure Development. „Nie každý projekt je vhodný na začlenenie do konceptu PPP, okrem principiálnych kritérií je PPP predovšetkým o dôvere, otvorenosti a skutočnej spolupráci,“ podotkol.

V prípade úseku diaľnice A1, ktorú realizuje Skanska ID v Poľsku, vidí istý odkaz a poučenie v súvislosti s diaľničnými balíkmi v SR. A1 je súčasťou diaľničného spojenia medzi pobrežím Baltského mora so Slovenskom, Českom i Rakúskom. Na území Poľska spája A1 prístavy Gdynia a Gdansk s Katovicami, čím výrazne podporí rozvoj regiónu Pomeransko. Kľúčovým problémom tu bola potreba zmeny pôvodného diaľničného zákona z roku 1994. Projekty musia byť pred vyhlásením tendra veľmi dobre pripravené po stránke technickej, právnej a finančnej. „Spoluprácu so súkromným sektorom treba vnímať ako dodatočný zdroj financií, v konečnom dôsledku úspech takýchto rozsiahlych projektov podmieňuje účasť silných medzinárodných finančných inštitúcií,“ podotkol Snopek záverom.

Aktívna košická samospráva - regionálna i miestna

„Regionálna samospráva využila určitú formu PPP projektov, pri ktorej nebolo potrebné koncesné obstarávanie, na rekonštrukciu ciest 2. a 3. triedy v rokoch 2005 až 2007 v objeme vyše 33 miliónov eur.

Týmto sa obnovilo takmer 30 % ciest a v budúcnosti sa k tejto forme chceme vrátiť,“ uviedla Marta Vajkunová z Košického samosprávneho kraja (KSK). Dnes KSK pripravuje PPP projekt Administratívne a kreatívne centrum v Košiciach. Na spracovanie štúdie realizovateľnosti sa podarilo získať technickú a finančnú podporu Ministerstva financií SR.

Ide o areál bývalej Tabakovej továrne bezprostredne spojený s centrom mesta, ktorý by mal mať dve časti: administratívno-technickú a multifunkčnú kreatívno-spoločenskú. Hlavným zámerom je vybudovať servisné a kancelárske priestory, zasadacie miestnosti, kongresovú sálu, školiace a prezentačné miestnosti, vzdelávacie priestory či parkovacie plochy. „Prekážky PPP projektov sa dotýkajú hlavne nejasností v účtovníctve a daniach, zložitosti kombinovania s prostriedkami eurofondov a tiež v politickej podpore,“ doplnila Vajkunová.

Verejno-súkromné partnerstvo mieni využiť aj mesto Košice, a to v realizácii objektov Integrovaného dopravného systému v regióne, informoval splnomocnenec mesta pre tento projekt Ján Šarák.

Možnosti uplatnenia aj „soft“ PPP projektov

Dušan Janičkovič z Agentúry na podporu výskumu a vývoja poukázal na možnosti využitia PPP projektov v partnerstvách výskumných a vývojových pracovísk, programoch EÚ zameraných na technologické inovácie, konkurencieschopnosť, energetické úspory či zamestnanosť. V definovaní priorít pre výskum a vývoj musí hrať rozhodujúcu úlohu priemysel. „Výhody pre súkromný sektor sú nepochybné: získa prostriedky na výskum, na ktorý by v čase krízy inak nemal, ako aj možnosť využiť špičkové európske výskumné pracoviská, a tým profitovať z patentovania resp. následnej sériovej výroby,“ rozviedol Janičkovič.

Ako dodal, financovanie aktivít v rámci PPP je možné prostredníctvom nástroja 7. RP: <http://cordis.europa.eu/...dc/index.cfm>, Európskej Investičnej banky (EIB) www.eib.org alebo prostriedkami tzv. Risk-Sharing Finance Facility (RSFF).

Podujatie podporili na úrovni generálneho partnera pre regióny [INVA GROUP](#) a.s. a hlavným partnerom bola spoločnosť [MS Architekti s.r.o.](#)

Obrázky - Alfa 04 (1, 2), Skanska ID (3), KSK (4)

1 - Nadhľad Alfa 04

2 - Diaľnica D1

3 - Diaľnica A1 v Poľsku

4 - Administratívno-kreatívne centrum v Košiciach

25.03.2010 12:31, SF / Zuzana Kmecová